

Po Vaticanum II, w dziele adaptacji teologicznej, sformułowane nia- kiedy bardzo radykalnie, zaznaczyły się — zdaniem Mondina — na- jące cztery orientacje: teologia radykalna, zwana również teologią „śmia- Boga, teologia nadziei, teologia życia praktycznego (postępu, polityczna, wyzwolenia) i teologia krzyża. Autor analizuje przyczyny powstania tych nowych kierunków, prezentuje sylwetki głównych przedstawicieli, szkicu- je i krytycznie ocenia idee przewodnie. Nie pominął on także bardzo dyskusyjnego w XX wieku problemu teologii naturalnej rozważanej za- równo od strony religijności, jaką człowiek posiada niezależnie od Objaw- ienia i instytucji kościelnych, jak i od strony teologii filozoficznej, która problematykę Boga podejmuje wyłącznie w oparciu o kategorie myślenia racjonalnego. Książka kończy się uwagami na temat sytuacji teologii włoskiej.

Nie ulega wątpliwości, że B. Mondin należy do wybitnych znawców współczesnej teologii. Dla dzisiejszych ludzi, potrzebujących szybko pew- nych i bezstronnych informacji, dzieło *Teologie współczesne* stanowi nie- wątpliwie cenną pozycję: jest zwięzłą, udokumentowaną i jasno wyłożoną panoramą teologiczną.

Kraków

KS. ADAM KUBIS

O. HUGOLIN LANGKAMMER, OFM, *Wprowadzenie i komentarz do ewan- gelicznych opisów Męki Pańskiej*, Lublin 1975, Katolicki Uniwersytet Lu- belski, mała poligrafia, ss. 152.

Dobrze się stało, że ukazał się skrypt O. Langkammera na temat Męki Chrystusa. Dawał się bowiem odczuć brak polskiej publikacji tego typu, praca ks. J. Kaczmarczyka, *Męka Jezusa Chrystusa podług czterech Ewan- gelii* (Kraków 1932) jest już przestarzała, a zdaje się nigdy nie zyskała większego rozgłosu.

Skrypt składa się z dwóch części i z Aneksów.

Cz. I: Wprowadzenie, w którym Autor przedstawia stan współczesnych badań, prezentując równocześnie własną koncepcję. Oto słowa Autora; „Wszelkie badania nad męką Pańską powinny się rozpocząć od Marka, ponieważ ta najstarsza ewangelia prezentuje i zarazem odzwierciedla ten opis męki, który przekazała nam tradycja (opis przedmarkowy). Z drugiej strony łatwo wykazać, że zarówno Mateusz, jak i Łukasz opierają się na markowym opisie męki Pańskiej. Wiele zbieżności z opisem Marka zau- waża się nawet u Jana. Wynika z tego, że Marek jest pierwszym rzeczn- kiem tradycji o meście Jezusa; za nim idą Mateusz i Łukasz. Ostatni ewan- gelista prezentuje także własne opisy, nie znane tradycji markowej.” (s. 3). Uważa dalej Autor, że wszelkie próby rekonstrukcji jakiegoś opisu „pra- męki” są skazane na niepowodzenie, gdyż tekst męki Jezusa nie stwarza możliwości do odtworzenia tego.

Cz. II to komentarz do opisu Markowego, a ponieważ są uwzględnione dodatki i warianty innych ewangelistów, dlatego można to uważać za ko- mentarz do relacji wszystkich ewangelistów.

Trzy Aneksy zajmują się kolejno: problemem nowotestamentowych przekazów o Eucharystii, opisami apokryficznymi męki i zmartwychwsta- nia Jezusa oraz hymnami pasyjnymi w 1 P.

Chociaż publikacja L. jest pomyślana jako skrypt dla studentów teo- logii, może jednak oddać cenne usługi homiletom na okres Wielkiego Postu. W tendencji odświeżania języka kerygmatycznego w duszpasterstwie nie wolno zapominać o pomocy, jaką przynosi współczesna biblistyka. A praca L. niewątpliwie do tych pomocy należy.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL